

WYŚNIONA U źródeł Wojska Polskiego WOJNA POLAKÓW

Wybuch Wielkiej Wojny wielu Polaków przywitało z wiarą, że konflikt otworzy ich ojczyźnie drogę do niepodległości. Nadzieje te pobudził przede wszystkim fakt, że zaborcy znajdowali się we wrogich sobie obozach wojskowo-politycznych. Ścisła współpraca Rosji, Niemiec i Austro-Węgier w kwestii polskiej została przerwana...

Gdy latem 1914 r. w Europie narastał kryzys polityczny wywołany zabójstwem arcyksięcia Ferdynanda w Sarajewie, Józef Piłsudski rozpoczynał realizację od dawna przygotowywanych planów wojennych. Wykorzystując autonomię Galicji i rozwijający się na jej terenie ruch paramilitarny, starał się tworzyć kadry przyszłego wojska polskiego.

Umundurowanie i uzbrojenie pierwszych legionistów

Według ustalonej koncepcji, w pierwszej fazie konfliktu zamierzał na jego czele walczyć u boku Austro-Węgier przeciwko Rosji, którą uważał za głównego wroga w polskich dążeniach niepodległościowych. Urzeczywistniając te zamysły, przeprowadził mobilizację oddziałów strzeleckich, spośród których sformowana została Pierwsza Kompania Kadrowa.

Na jej czele, 6 sierpnia 1914 r., wkroczył na teren Królestwa Polskiego z zamiarem wywołania antyrosyjskiego powstania. Jednocześnie przeprowadził mistyfikację, której celem było przekonanie zaborców, ale także rodaków, że w Warszawie powstał tajny rząd narodowy. Chociaż, wobec niewielkiego poparcia Królewaków i trudnej sytuacji militarnej Austro-Węgier, plan wzniecenia irredenty zakończył się niepowodzeniem, to sama inicjatywa stała się kamieniem, który wywołał lawinę. Wkrótce rozpoczął się bowiem pierwszy etap licytacji sprawy polskiej przez zaborców.

Ciąg dalszy na str. 3

Obiektywem Leszka

Niedawno w Szczecinie otwarta została (i czynna będzie do 20 czerwca 2017 roku) w Galerii Północnej Zamku Książąt Pomorskich ciekawa ekspozycja „Ukraina świata. Skarby Ukrainy z kolekcji Platar”. Można na niej zobaczyć ponad 480 unikatowych dzieł ludów zamieszkujących Ukrainę od 6 tysiąclecia p.n.e. do XII w. n.e. (Patrz str. 5)

Ukraina świata – wystawa w Szczecinie

Entuzjazm, zabawa, skupienie, modlitwa

Papież przechodzi z młodzieżą przez Bramę Miłosierdzia

W sytuacji, kiedy nie uciły jeszcze echa trzech lipcowych zamachów terrorystycznych (Monachium, Wurzburg oraz Ansbach), Polska zdecydowała się inaugurować kolejny Światowy Dzień Młodzieży. Odwagi

naszym – Kościołowi, władzy i rządowi naprawdę nie brakowało, tym bardziej, iż wiązało się to również z przybyciem po raz pierwszy do nadwiślańskiego kraju, osoby Ojca świętego. Zatem, były to dwie, w jednym czasie uroczystości.

Ciąg dalszy na str. 4

Lato w pełni

Lonely Planet, największy na świecie wydawca przewodników turystycznych zaliczył Polskę do grona 10 najbardziej atrakcyjnych miejsc na globie na spędzenie wakacji w 2016 roku.

Od 70 lat, Polska nie odnotowała takiego wzrostu usług turystycznych, jak w tym roku. Na wysokie wskaźniki popularności wpłynęły: kryzys emigracyjny, wysoki kurs euro, zagrożenie turystyczne za granicą.

Dlatego zainteresowanie wypoczynkiem nad polskim morzem jest bardzo wysokie. Obłożenie takich miast, jak Gdańsk i Sopot 90 proc.,

WAKACJE W POLSCE

Kołobrzegu 80 proc, Ustki 70 proc. No i od paru już lat sprzyja urlopowiczom pogoda. Temperatura nad Bałtykiem bywa od 20 do 25 stopni, wody od 15-17, więc nogi zamoczyć można.

Staliśmy się modni, można założyć, że przez 5-7 lat, ten stan się utrzyma, lecz należy poprawić usługi noclegowe i gastronomiczne.

Kwitnie też turystyka zdrowotna, medyczna, rehabilitacyjna i usługi kosmetyczne, z których wiele korzystają też goście zagraniczni, głównie z powodu

dogodnej ceny. Kładzie się nacisk na wygląd otoczenia, jakość potrawy, jakość obsługi.

Brakuje dobrych barmanów, kelnerów, sprzedawców, pokojówek, a nawet ratowników, ale to zrozumiałe, bo przecież najlepsi zaprawiają się w tym czasie w pracy za prawdziwe pieniądze w Niemczech, Anglii, Szwecji i innych krajach. Stąd, taka sytuacja. I tak już będzie, ich miejsca wypełniać będą Ukraińcy i Białorusini.

Oby tylko...

*Red. Andrzej Arkadiusz
PIELKA*

ZMIANY W PRZEDSTAWICIELSTWIE UE NA UKRAINIE

Dyplomacja

Szefa przedstawicielstwa Unii Europejskiej na Ukrainie Jana Tombińskiego we wrześniu zastąpi francuski dyplomata **Hugues MINGARELLI**.

„Następcą Jana Tombińskiego będzie Hugh Mingarelli, który rozpocznie pracę na początku września» - powiedział komisarz europejski ds. rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa Johannes Hahn na konferencji prasowej w Kijowie.

Komisarz podziękował J. Tombińskiemu za jego pracę i powiedział, że polski dyplomata będzie teraz pracował przy Stolicy Apostolskiej (stanie na czele przedstawicielstwa UE we Włoszech).

Jan Tombiński został mianowany szefem przedstawicielstwa UE na Ukrainie w 2012

roku, zastępując na tym stanowisku Jose Manuela Pinto Teixeira. Tombiński przez dłuższy czas pełnił funkcję szefa przedstawicielstwa Polski w UE. Jeszcze wcześniej, od 2001 do 2007, był ambasadorem Polski we Francji.

Hugues Mingarelli od 2012 roku odpowiada w zagranicznej służbie UE za „gorący” region Morza Śródziemnego, który obejmuje Syrię, gdzie na pełną skalę trwa wojna domowa. Nazwa jego oficjalnego stanowiska brzmi: dyrektor UE do spraw Afryki Północnej, Bliskiego Wschodu, Półwyspu Arabskiego, Iranu i Iraku”. ■

Kijów 15 sierpnia 2016

Cześć tym, którzy ginęli za Polskę

Święto Wojska Polskiego i 96. rocznicę bitwy warszawskiej 1920 r. uczczono w Kijowie.

Przedstawiciele Ambasady RP, Ataszatu Wojskowego i Konsulatu Generalnego w Kijowie, kilkudziesięcioosobowa grupa reprezentująca stowarzyszenia Polaków Kijowa odwiedzili w ten dzień miejsca stolicy związane z polskim orężem.

Kwiaty i znicze złożono na Żołnierskiej Kwaterze Cmentarza Bajkowa, gdzie spoczywa 114 żołnierzy Wojska Polskiego poległych w walkach z bolszewikami toczonych w maju i czerwcu 1920 roku.

Celebrujący uroczystość misjonarz św. Wincentego a Paulo ks. podharczmistrz Sławomir Wartalski, odmówił modlitwę w intencji Wojska Polskiego, ale też i braterstwa między narodami. Wiktor Radik, prezes Kijowskiego Narodowościowo-Kulturalnego Stowarzyszenia Polaków „Zgoda”, już od wielu już lat opiekującego się tym miejscem pochówku opowiedziała o stałej trosce okazywanej tej wyjątkowej dla każdego Polaka nekropolii.

Modlono się w Skośnej Kaponierze Cytadeli Kijowskiej, w miejscu gdzie byli więzieni i rozstrzelani przywódcy walk Powstania Styczniowego toczonych

na Ziemiach Ukrainnych. Złożono kwiaty i zapalono znicze na Cmentarzu Darnickim na grobach żołnierzy polskich poległych w II wojnie światowej, walczących w szeregach I i II Armii Wojska Polskiego.

Biało-czerwone kwiaty złożono na Polskim Cmentarzu Wojennym w podkijowskiej Bykowni, gdzie spoczywają szczątki prawie 3500 Polaków zamordowanych na podstawie rozkazu katyńskiego.

W południe mszę św. w intencji żołnierzy Wojska Polskiego odprawiono w kościele konkatedralnym św. Aleksandra w Kijowie.

Inf. własna

FUNDACJA „POLONIA” INFORMUJE

DO PRZEDSIĘBIORCÓW POLONIJSKICH

W związku z napływającymi zapytaniami informujemy:

XIX Światowa Konferencja Gospodarcza Polonii

odbędzie się we wrześniu br.

w Warszawie w gmachu Biblioteki Narodowej.

Głównym celem tegorocznej Konferencji jest bezpośrednie zapoznanie przedstawicieli środowisk gospodarczych Polonii z rządowym planem unowocześnienia i rozwoju gospodarki.

Fundacja Polonia

Zamierzeniem Pana Mateusza Morawieckiego, Wicepremiera i Ministra Rozwoju jest osobiste zainaugurowanie Konferencji. W swoich dotychczasowych wystąpieniach wskazując na szczególne znaczenie Polonii Gospodarczej, przewiduje jej czynny udział, jako nieodzownego partnera w realizacji tego żywotnego dla gospodarki kraju przedsięwzięcia - planu.

Zachodzące zmiany, dostosowujące struktury do nowych wyzwań, nadają tegorocznej Konferencji specjalne znaczenie.

Jeżeli Państwo są zainteresowani wystąpieniem na plenarnej części Konferencji - prosimy o zgłoszenie i podanie tematu, abyśmy mogli umieścić zapowiedź w programie (Zespół Koordynacyjny XIX ŚKGP - biuro@fundacjapolonia.pl, ew.prezes@fundacjapolonia.pl).

Szczegółowy plan Konferencji, zasady formalnego zgłoszenia uczestnictwa oraz warunki rezerwacji hotelu podamy wkrótce.

Zbigniew Ludger OLSZEWSKI (Prezes Zarządu)

CZYTELNICY PISZA

MOJE ZDANIE ODNOŚNIE PRACY NAUCZYCIELI Z POLSKI

Szanowni Państwo.

Uważam za stosowne wyrazić swoją opinię na temat materiałów informacyjnych, opublikowanych w „Kurierze Galicyjskim” nr 12 (256) 30 czerwca – 14 lipca, stosownie odwołania się do Ministerstwa Edukacji Narodowej RP w sprawie dotyczącej negatywnej oceny pracy i zachowania się nauczycieli, delegowanych z Polski dla nauczania języka polskiego na Ukrainie.

Przede wszystkim, nie wolno totalnie negatywnie oceniać pracę wszystkich nauczycieli. Byłoby właściwym skonkretyzować materiał, uzupełnić faktami: gdzie, w jakim mieście i który z nauczycieli siebie skompromitował. Co więcej, praca nauczyciela z za granicy zależy też w niemałym stopniu od prezesa lokalnego stowarzyszenia Polaków.

To znaczy od pierwszego dnia pracy szanownego specjalisty z zagranicy trzeba gruntownie zaznajomić go z działalnością i planem pracy stowarzyszenia i uzgodnić, jaki może być udział nauczyciela na tej niwie. Należy też okazać mu wszechstronne wsparcie w realizacji jego zawodowych obowiązków i zaangażować go do czynnego uczestniczenia wraz z dziećmi i młodzieżą w realizowaniu bieżących przedsięwzięć organizacji.

Wracając do zarzutów, nadmienię tylko, że w ciągu szesnastu lat w Nieżyniu pracowało już siedmiu nauczycieli delegowanych z Polski, pracą których Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie „Aster” było w pełni usatysfakcjonowane, zaś nauczyciele ci uzyskali wszechstronne pozytywne doświadczenie i, jak mi wiadomo, nowe perspektywy pracy w Polsce.

Liczę na potwierdzenie mojej opinii.

Prezes Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” w Nieżyniu,
Zastępcza dla Kultury Polskiej
Feliksa BIELIŃSKA

Czytaj «Dziennik Kijowski»
na stronie internetowej:
www.dk.com.ua

U źródeł Wojska Polskiego

Ciąg dalszy ze str. 1

W odpowiedzi na akcję Piłsudskiego i potencjalne zagrożenie powstaniem, 14 sierpnia 1914 r. głównodowodzący armią rosyjską Wielki Książę Mikołaj wydał odezwę do Polaków, w której zapowiadał rychłe zjednoczenie ziem polskich pod berłem Romanowów. Wprawdzie akt ten nie zawierał żadnych deklaracji w sprawie niepodległości Rzeczypospolitej, ale po raz pierwszy od dziesięcioleci poruszał oficjalnie kwestię jej terytorium. Jednocześnie władze Austro-Węgier zezwoliły na powstanie Naczelnego Komitetu Narodowego (16 sierpnia w Krakowie) i utworzenie Legionów Polskich (27 sierpnia) – odrębnej polskiej formacji w ramach armii austro-węgierskiej.

Mimo że początkowo sformowano dwa legiony, wschodni i zachodni, to ostatecznie na wojennej arenie przetrwał tyl-

Wkrótce państwa centralne, dążąc do wzmocnienia swoich osłabionych liczebnie zacieklymi walkami armii, zdecydowały się na poważne ustępstwa wobec Polaków. 5 listopada 1916 r. ogłoszony został akt, w którym cesarze Franciszek Józef I i Wilhelm II oznajmiali: „by ziemie polskie przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarły do szczęśliwej powieści przyszłości, (...) postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem.”. Dokument ten był pierwszą zapowiedzią odbudowy Rzeczypospolitej, przynajmniej w kadłubowej postaci. Realizując swoją obietnicę, 6 grudnia 1916 r. państwa centralne powołały Tymczasową Radę Stanu – namiastkę polskiego rządu narodowego.

Wcześniej, 20 września 1916 r., Legiony zostały oficjalnie przemianowane na Polski Korpus Posiłkowy, który w kwietniu 1917 r. przekaza-

Stronictwa Narodowo-Demokratycznego, głównego ugrupowania reprezentującego nurt prorosyjski, już wcześniej doprowadzili do powstania polskich oddziałów u boku armii carskiej – istniał przy niej Legion Puławski oraz Brygada Strzelców Polskich, rozwinięta następnie w dywizję – niemniej były one nieliczne i nie odegrały większej roli militarnej, ani politycznej. Co najistotniejsze, zmiana nastawienia Rosji, wciąż pozostającej częścią Ententy, otworzyła Polakom możliwość pozyskania poparcia ze strony państw zachodnich.

Dzięki zabiegom dokonanym m.in. przez Dmowskiego, prezydent Francji, Raymond Poincaré, 4 czerwca 1917 r. wydał dekret o utworzeniu Armii Polskiej. 16 miesięcy później jej dowódcą został gen. Józef Haller. Ten związek operacyjny, nazywany często od koloru noszonych francuskich mundurów Błękitną Armią, miał składać się z Polaków służących w armii francuskiej i być

formacji wchodził formalnie II Korpus złożony z 4 i 5 Dywizji, które walczyły w Rosji, a utworzone zostały z resztek rozbitych tam polskich korpusów.

Niezależne od siebie, a niekiedy sprzeczne ze sobą działania różnych polskich ośrodków politycznych podporządkowane były wspólnej idei – umiędzynarodowieniu sprawy polskiej. Definitywne zerwanie Polaków z państwami centralnymi nastąpiło po rozwiązaniu przez nie Legionów Polskich i oddaniu Ukraińskiej Republice Ludowej Galicji Wschodniej oraz Chełmszczyzny.

Tymczasem Ententa pod koniec wojny była zdecydowana dopomóc w odbudowie niepodległej Polski. Deklarację taką złożył prezydent Stanów Zjednoczonych Woodrow Wilson w orędziu do Kongresu, wygłoszonym 8 stycznia 1918 r. 13. punkt zwartego w nim planu pokojowego brzmiał: „Stworzenie niepodległego państwa polskiego na terytoriach zamieszkałych przez ludność

Nie przeocz szansy –
zgłoszenia do 10 września!polish
talent
support

Niezwykle atrakcyjne nagrody możesz zdobyć uczestnicząc w międzynarodowym konkursie wsparcia polskich talentów - Polish Talent Support

Aktorstwo, moda, fotografia

Polish Talent Support to nowy projekt skierowany do młodych artystów polskich mieszkających na stałe poza granicami Polski, którzy działają na polu mody, fotografii oraz aktorstwa.

Akcję stworzyły i realizują Krakowskie Szkoły Artystyczne, placówka edukacyjna z 20-letnią historią i wieloma międzynarodowymi sukcesami (jako Szkoła Artystycznego Projektowania Ubioru, Szkoła Kreatywnej Fotografii, Szkoła Aktorska SPOT, Szkoła Wnętrz i Przestrzeni), organizator od 7 lat Cracow Fashion Week.

Polish Talent Support ma na celu promocję i wsparcie polskich talentów mody, fotografii i aktorstwa, zarówno osób już uznanych, jak i tych dopiero zdobywających międzynarodowy rozgłos. Chcemy promować młodych artystów mieszkających i działających poza terenem Polski. Mamy nadzieję, że w ten sposób uda nam się przyciągnąć z powrotem do kraju część wielomilionowej Polonii. A zarazem pokażemy, jak wielu kreatywnych artystów mamy na całym świecie.

Szczegółowe zasady udziału w Konkursie i informacje o nagrodach znajdziecie na stronie Polish Talent Support: <http://polishtalentsupport.com/#polishtalentsupport#KSAkrakow>

“Dziennik Kijowski”
można zaprenumerować
na pocztę!!!
Індекс передплати
30678.
УКРПОШТА.
oraz przez Internet:
www.presa.ua
w rozdziale
„передплата он-лайн”

WYŚNIONA WOJNA POLAKÓW

ko ten drugi, który 19 grudnia 1914 r. został przekształcony w I Brygadę Legionów. Dowództwo nad nią objął Józef Piłsudski. W Karpatach, z pozostałości Legionu Wschodniego, Józef Haller rozpoczął organizowanie II Brygady, a 8 maja 1915 r. w rejonie Piotrkowa Trybunalskiego utworzono również III Brygadę.

W szczytowym momencie liczebność powstałych w ten sposób Legionów Polskich, wraz ze służbami, przekroczyła 20 tys. żołnierzy sformowanych w siedem pułków piechoty, dwa pułki kawalerii i jeden artylerii. W toku ciężkich bitew na terenie Galicji, Królestwa Polskiego i w Karpatach Wschodnich, służący w Legionach ochotnicy udowodnili niezwykły hart ducha i wykazali się wyjątkową wolą walki.

Postawa ta kontrastowała z zachowaniem wielu wojskowych z regularnych jednostek Armii Austro-Węgier i była widoczna szczególnie w trakcie największej i najkrwawszej bitwy stoczonej przez polskie oddziały – pod Kostiuchnówką (4-6 lipca 1916 r.). Józef Piłsudski – formalnie dowodzący tylko jedną z brygad, ale duchowo patronujący całej formacji – nie chciał jednak dopuścić, by żołnierze polscy wykrwawiali się w bojach, nie uzyskując w zamian żadnej korzyści na rzecz niepodległości swojej ojczyzny. Konfliktując się z austriackimi władzami, najpierw ograniczył więc nabór nowych ochotników do Legionów, a następnie złożył dymisję, przyjętą 26 września 1916 r.

no pod dowództwo niemieckie z zamiarem włączenia do struktur Polskiej Siły Zbrojnej. Zdając sobie sprawę ze zbliżającej się w wojnie klęski oraz cynicznego podejścia państw centralnych do sprawy niepodległości Polski, Józef Piłsudski doprowadził do tzw. kryzysu przysięgowego.

W jego wyniku oddziały legionowe zostały rozwiązane, żołnierze w nich służący internowani lub wcieleni do Armii Austro-Węgier, a sam Piłsudski aresztowany i osadzony w twierdzy w Magdeburgu.

Niezależnie od intencji autorów, akt 5 listopada uruchomił drugi etap licytacji sprawy polskiej. W odpowiedzi na wydanie dokumentu, władze tymczasowe Rosji, 30 marca 1917 r. uznały „prawo braterskiego narodu polskiego do samostanowienia o swym losie z własnej woli” i jednocześnie zezwoliły na formowanie polskich oddziałów narodowych w armii rosyjskiej.

Na Białorusi powstał I Korpus Polski, dowodzony przez gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego (rozwiązany przez Niemcy po zawarciu pokoju brzeskiego z Rosją), w Besarabii – II Korpus, złożony m.in. z żołnierzy II Brygady i dowodzony przez płk. Józefa Hallera (w kwietniu 1918 r. otoczony i rozбит przez Niemców pod Kaniowem), a na Ukrainie – III Korpus gen. Eugeniusza de Henning-Michaelisa (zmuszony do kapitulacji i rozwiązany w czerwcu 1918 r.).

Wprawdzie Roman Dmowski i inni działacze

uzupełniony ochotnikami polskimi z Ameryki oraz Europy Zachodniej.

Organizacją Błękitnej Armii kierowała Misja Wojskowa Francusko-Polska, a od strony politycznej nadzór nad tworzeniem formacji sprawował Komitet Narodowy Polski, który ukonstytuował się 15 sierpnia 1917 r. w Lozannie i kierowany był przez Dmowskiego. Jego przedstawiciele w różnych państwach odegrali ogromną rolę w werbowaniu ochotników i umiędzynarodowieniu kwestii niepodległości Polski. Wśród nich wyróżnił się Ignacy Paderewski – wybitny polski pianista i oddany sprawie polskiej patriota. Zdobył on poparcie amerykańskich polityków, w tym prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki, dla odbudowania polskiego państwa. Rozpropagował za oceanem także akcję pomocy dla ludności wyniszczanej wojną Polski i werbunek ochotników do Armii Polskiej we Francji.

Błękitną Armię postanowiono zasilić także żołnierzami rekrutowanymi spośród Polaków-jeńców wojennych, wziętych do niewoli we Francji i na froncie włoskim. W rezultacie, do końca 1918 r., utworzono dobrze wyszkolone i uzbrojone w nowoczesny sprzęt wojsko, liczące ok. 70 tysięcy żołnierzy zorganizowanych w 18 pułków piechoty, trzy pułki kawalerii, osiem pułków artylerii (290 dział), pułk czołgów (120 maszyn), siedem eskadr lotniczych (98 samolotów) oraz rozbudowane służby. Ponadto, w skład

polską, z wolnym dostępem do morza, niepodległością polityczną, gospodarczą, integralność terytoriów tego państwa ma być zagwarantowana przez konwencję międzynarodową.”.

Ostatecznie wolność Rzeczypospolitej przyniosła zarówno działalność polskich polityków, jak i poświęcenie żołnierzy walczących w polskich formacjach zbrojnych.

Oprócz nich, około trzech milionów Polaków wzięło udział w zmaganiach wojennych w szeregach wojsk zaborczych, w których dali się przeważnie poznać jako bardzo dzielni żołnierze. Wiele jednostek, zwłaszcza w armii austro-węgierskiej, składało się w większości z Polaków, dla których, podobnie jak w Rosji, istniała otwarta droga do stopni oficerskich. Jedynie Niemcy prowadzili pod tym względem restrykcyjnie antypolską politykę.

Pomimo ogromnej dani krwi, jaką Polacy zapłacili w trakcie działań wojennych, zyskali w ich trakcie ogromne doświadczenie, które okazało się kluczowe pod koniec światowego konfliktu. Jego przebieg i rezultat był lepszy, niż mogli sobie wymarzyć w 1914 r. najwięksi optymiści. Wszyscy trzej zaborcy przegrali wojnę. Rosja i Niemcy pogrążyły się w chaosie rewolucyjnym, a Austro-Węgry rozpadły się. W efekcie wytworzyła się dogodna sytuacja do wywalczenia upragnionej niepodległości, co Polacy skwapliwie i w pełni wykorzystali.

Wojciech MARKERT

AGENCJA INFORMACYJNA „POLONIA”

Entuzjazm, zabawa, skupienie, modlitwa

Ciąg dalszy ze str. 1

I dobrze się stało, że papież Franciszek nas odwiedził, gdyż naocznie mógł się przekonać, jakim fantastycznym krajem jest Polska. Wszyscy pielgrzymi zachwycili się polską gościnnością, osobistą wolnością, a także głębią wiary. W Krakowie np. każdy kamień mówi o świętych kapłanach i zakonnicach i wciąż można spotkać duchownych w sutannach i habitach. Miasto to jest centralnym ośrodkiem tego kultu. Od lat przyciąga pielgrzymów z całego świata, tu ładują swe duchowe akumulatory.

W ogóle, to Polska jest miejscem wyjątkowym na religijnej mapie kontynentu. Mamy największy w Europie odse-

Pielgrzymi na Błoniach

zana ze św. Faustyną Kowalską, stała się jedną z najpopularniejszych modlitw na naszym globie, a „Dzienniczek” świętej, najbardziej poczytnym dziełem mi-

udział w Drodze Krzyżowej, 30.07. odprawił liturgię z młodzieżą w Łagiewnikach, a 31.07. odprawił Mszę św. na podkrakowskich Brzegach

Podczas swego pobytu papież Franciszek nawiązał do niedawno obchodzonej nad Wisłą 1.050 rocznicy chrztu Polski, wspominał o św. Janie Pawle, inicjatorze i promotorze Światowych Dni Młodzieży, pochwalił nas za nader udaną ich organizację i formułę programową, ale też zwrócił uwagę, że „trzeba zidentyfikować przyczyny emigracji z Polski, ułatwiając powrót osobom, które chcą wrócić”, jak również, „że potrzebna jest gotowość przyjęcia ludzi uciekających od wojen i głodu”, „zabiegać o współpracę i koordynację na poziomie międzynarodowym, w celu znalezienia rozwiązania konfliktów i wojen” (akurat na te słowa, bardzo energicznie zareagowała premier rządu, pani Beata Szydło: „Polski rząd robi wszystko, by pomagać tym, którzy pomocy potrzebują. Zaangażowaliśmy się we wszyst-

kie projekty, które zaproponowała Unia Europejska, żeby tym ludziom pomóc. Jednakże nigdy nie podejmę takich decyzji, które narażą na bezpieczeństwo polskich obywateli”).

W innym jeszcze miejscu papież zareagował: „My, księża i biskupi, powinniśmy starać się unikać klerykalizmu, który jest postawą wykrzywioną. Kościół katolicki to cały wierny lud Boży, łącznie z kapłanami. Kiedy ksiądz głosi Słowo Boże, albo kiedy wyraża odczucie ludu, wtedy prorokuje, upomina, naucza z ambony. Jako osoba stojąca na czele diecezji czy parafii, musi jednak słuchać wspólnoty. Kiedy coś narzuca, kiedy daje do zrozumienia: „tutaj rządzą ja”, popada w klerykalizm”.

Jeden ze znanych krakowskich biskupów relacjonując przebieg tego zamkniętego spotkania papieża z polskimi biskupami powiedział, że Ojciec święty zganił duchownych, m.in. za odpychanie wiernych od siebie głupim gestem, czy słowem i za nachalne wyciągnięcie pieniędzy od nich.

Wizyta papieża Franciszka w Polsce, była potrzebna – pożyteczna i wielce pouczająca. Przede wszystkim udało nam się go bliżej poznać, zrozumieć, jak myśli, co niektórym również do niego przekonać. Dla młodzieży ze 187 krajów, która zjechała do Polski, spotkanie z Ojcem świętym, było niebywałym duchowym przeżyciem. Widać było, że ta młodzież bardzo na to spotkanie czekała i nie zawiodła się. Doświadczyła też samej Polski, oceniła jacy jesteśmy, jak żyjemy i mieszkamy. Z jej reakcji można było wywnioskować, że młodzi pielgrzymi naprawdę byli zadowoleni i szczęśliwi i że z pewnością jeszcze kiedyś do nas wrócą.

INFORMATOR WARSZAWSKI

Red. Józef Włodzimierz
PIELKA

Papież z biskupami w Katedrze Wawelskiej

tek wiernych uczestniczących w niedzielnych mszach – ok. 40 proc. (oczywiście nie wszędzie wygląda to jednakowo), a do wiary katolickiej przyznaje się aż 93 proc.

Mamy najwięcej powołań kapłańskich, u nas jest 28 tysięcy księży, podczas gdy w takiej Francji, zaledwie 4 tysiące. A ponieważ ten rok ogłoszony został Jubileuszowym Rokiem Miłosierdzia, a sam Kraków światową stolicą kultu Bożego Miłosierdzia, przeto stało się też tak, iż obraz Jezusa Miłosiernego namalowany 82 lata temu, jest teraz najbardziej rozpowszechnionym wizerunkiem Chrystusa na świecie. Koronka do Miłosierdzia Bożego zwi-

stycznym w historii światowego piśmiennictwa. Wydany został w kilkudziesięciu językach.

Inny fenomen. O ile w świecie, włącznie z Europą, zamyka się kościoły z powodu braku wiernych, o tyle w Polsce, wciąż buduje się nowe (cegłę, gwoździe i papę na budowę kombinowało się nawet za komuny). To wtedy powstały dwa wielkie sanktuaria – w Łagiewnikach i Licheniu, przyciągające miliony pielgrzymów, a wkrótce zostanie konsekrowana trzecia duża świątynia Opatrzności Bożej w Wilanowie. Papież w czasie tych ŚDM, spotykał się z młodzieżą bardzo często. Już 28.07.br. nawiązał z młodymi kontakt na krakowskich Błoniach, 29.07. wziął

z udziałem blisko półtora miliona wiernych. Pielgrzymował też do Częstochowy i Oświęcimia. Wszędzie, za wyjątkiem niemieckiego obozu Auschwitz (tu panowała cisza), modlono się, słuchano słowa, a młodzież ponadto entuzjasmowała się, radowała i tańczyła. Służyły temu: piękna pogoda oraz liczne imprezy i widowiska, no i... okno na Franciszkańskiej 3.

Papież przyznał, że nie wie, czy będzie na następnych Światowych Dni Młodzieży. Powiedział jednak, że będzie tam „Piotr i on sprawdzi, czy młodzi stosują się do jego zaleceń”

Historia

W 1050. rocznicę Chrztu Polski Maciej Sieńczyk stworzył mikroopowieść graficzną przywołującą klimat średniowiecza oraz przypominającą o wydarzeniach z czasów chrztu – tych prawdziwych i tych zmyślonych. Rysunki są wariacjami na temat tych zamierzcztych i mglistych z wydarzeń. Poprzez komiksową formę i swoją treść mają zachęcać młodzież do zainteresowania się dziejami naszego kraju. Dziś publikujemy pierwszy rysunek z tej serii.

Święty Wojciech
zabity przez Prusów

Wojciech urodził się w 956 roku w książęcym rodzie Sławnikowiców w czeskich Libicach. Jego nauczycielem i wychowawcą w Magdeburgu, gdzie się kształcił, był miejscowy arcybiskup Adalbert. Gdy w 981 roku Adalbert zmarł, Wojciech wrócił do Pragi i znalazł się w otoczeniu pierwszego biskupa tego miasta, Dietmara.

Za namową cesarza Ottona III i w porozumieniu z Bolesławem I Chrobrym w 996 roku biskup Wojciech przybył do Polski, aby podjąć misję wśród pogańskich Prusów. Byli oni jednak wrogo nastawieni do misjonarza i głoszonej przez niego wiary. Działalność biskupa Wojciecha zakończyła się bardzo szybko – został zamordowany przez pogańskiego kapłana, prawdopodobnie 23 kwietnia 997 roku. Ciało męczennika wykupił Bolesław Chrobry za tyle złota, ile ważyło i uroczyście sprowadził do Gniezna. Dwa lata później, papież Sylwester II na prośbę cesarza niemieckiego Ottona III kanonizował Wojciecha.

W 1000 roku odbył się słyn-

LEGENDY
W RYSUNKACH

Rysunek Macieja Sieńczyka

- Ilustrację przedstawiającą losy św. Wojciecha wykonałem na podobieństwo starodawnego kobierca, gdzie osiǳ jest pał z nabitǳ na nim gǳowǳ, otoczony dekoracyjnymi trawkami, pośrǳ których toczy się akcja zmierzǳajǳ do smutnego finału. Był to pierwszy rysunek z serii i przysporzył mi najwiǳiej pracy, ze wzglǳdu na liczne postaci Prusǳw, czyhǳajǳcych na śpiǳjǳcych misjonarzu – opowiada autor rysunku

ny zjazd gnieźniǳski, na który - z pielgrzymkǳ do grobu Świętego Wojciecha - przybył miǳdzy innymi cesarz Otton III. Podczas zjazdu ogǳoszono utworzenie Metropolii Gnieźniǳskiej z podległymi Biskupstwami: we Wrocǳawiu, w Krakowie i Koǳobrzegu. Cesarz opuścił Gniezno z re-

likwiǳ ramienia świętego. Jej czǳści zostały umieszczone w Akwizgranie i w Rzymie.

Kult świętego szybko rozszerzył się na wiele krajǳw Europy - uznaje się go za patrona Czech, Prus, czasem takǳe Wǳgier. W ikonografii jest przedstawiany z orǳem, paluszkiem, wiosłem i włǳocznǳ, którą został zabity. ■

OTO UKRAINA

*Черемоше, Черемоше,
Бистра твоя вода!
Дівчинонька з верховини,
Гарна твоя врода...*

albo

*Tam szum Prutu, Czeremoszu
Huculom przygrywa
A ochocza kołomyjka
do tańca porywa...*

I tak można śpiewać i tak. Na tę samǳ melodiǳ, wspǳlnǳ dla Polakǳw i Ukraińcǳw, jak wiele innych spraw, które zanim podzieliły, potrafiły wspaniale ǳłǳczyć wiele kultur Pokucia. Dzisiaj pozostały tylko wspomnienia po świǳcie Polakǳw, Ukraińcǳw, Żydǳw, Ormian i mniej licznych przedstawicieli innych nacji.

Nie zmieniły się jedynie szum Prutu i Czeremoszu. Latem, w czasie suszy, obie rzeki plynǳ

Jaremcze – wodospad na Prucie (lipiec 2016)

bezwǳłǳnie toczǳ wody w meandrycznym nieporzǳdku pomiǳdzy piaszczystymi i kamiennymi wysepkami. Nie mają stałego koryta – ono zmienia się po kaǳdej powodzi. Wtedy juǳ nie sǳ to grzeczne, nikomu nie

robiǳce krzywdy, rzeki. Sǳ groźne, nawet bardzo, a litości nie mają dla nikogo ani dla niczego. Niszczǳ domy, porywǳ kładki i mosty.

Edward EYSLAK
(„Kresowa opowieść”)

Obiektywem Leszka

Ciąg dalszy ze str. 1

Trafiły na niǳ artefakty dokumentujǳce najważniejsze okresy niezwykle bogatej historii Ukrainy, poczynajǳc od osiǳgniǳ kultury trypoliskiej, poprzez dzieła Kimmerǳw, Scytǳw, Sarmatǳw, Grekǳw, Rzymian, Bizancjum i Rusi Kijowskiej. Trypoliskie naczynia sprzed sześciu tysięcy lat, klejnoty starożytnych Grekǳw i Rzymian oraz scytyjskie i bizantyjskie złoto.

Ukraina światu
– wystawa w Szczecinie

To jedne z ponad 10 tysięcy eksponatǳw, które zobaczyć można obecnie w Szczecinie.

- Naszǳ kolekcjǳ, na poczǳtku lat 90-tych XX wieku, zaczął gromadzić Sergiej Platar. Był wielkim wielbicielem sztuki. Stwierdził, że po upadku

teria, kłamry, elementy ubioru i naczynia rytualne.

Ekspozycja obejmuje przedmioty wykonane przez ludy północnego wybrzeża Morza Czarnego i Morza Śródziemnego. Prezentowane sǳ m.in. zdobione naczynia, broń, uprzǳ końskǳ, ozdoby i przedmioty codziennego użyciu oraz wyrafinowane złote klejnoty Scytǳw, Grekǳw i Rzymian, a takǳe wyroby złotnicze pochodzǳce z Bizancjum i Rusi Kijowskiej.

Jednym z najciekawszych przedmiotǳw prezentowanych na wystawie jest bez wǳtpienia, majǳcy szczegǳlnǳ wartość dla Ukraińcǳw, element pochodzǳcy z korony kniazǳw kijowskich. Wśrǳ eksponatǳw znajdujǳ się takǳe: złota bransoleta z II-III w. wysadzana granatami, złote szpila i kolczyki z karneolami pochodzǳce z IV-III w. p.n.e., czy złoty diadem z II-I w. przed Chrystusem.

Kolekcjǳ Platar zgromadziło dwóch mecenasǳw ukraińskich i przemysłowcǳw Serhij Platonow i Serhij Taruta. Jej nazwa wywodzi się od skrótu nazwisk dwóch twǳrcǳw. Stworzyli oni kolekcjǳ zabytkǳw archeologicznych, która stała się podstawǳ Muzeum Narodowego Dziedzictwa Kulturowego Platar na terenie Ławry Peczerskiej.

Tekst i zdǳjęcia
Leszek WĄTRÓBSKI

Zwiǳzku Radzieckiego zaczęto wiele zabytkǳw wywozić z kraju i nie bǳdzie można do końca poznać wielkiej kultury i historii Ukrainy - mówiła dyrektorka kolekcji Ina Podgorodecka z Kijowa.

- Najstarsze obiekty pochodzǳ sprzed sześciu tysięcy lat - mówiła kuratorka wystawy Irina Lipińska. Sǳ tu modele świątyni, takie małe budyneczki z kultury trypoliskiej. Pozostałe eksponaty, a bǳdzie ich niemal pǳł tysiąca, to biżu-

Spotkania z Adamem

I wojna światowa diametralnie zmieniła polityczną konfigurację Europy. Państwa, które sto kilkadziesiąt lat wcześniej zgodnie dzieliły się ziemiemi Rzeczypospolitej, weszły w wyniszczający konflikt i w efekcie straciły mocarstwowy charakter.

Trwająca w okresie 28 VII 1914 – 11 XI 1918 r. wojna postawiła dwóch zaborców (Austro-Węgry i Niemcy) przeciwko trzeciemu (Rosji), wchodzącemu w skład potężnej koalicji (tzw. Ententy) składającej się - poza Rosją - z Francji, Wielkiej Brytanii, Serbii, Japonii, Włoch (od 1915) i Stanów Zjednoczonych Ameryki (od 1917). Austro-Węgry i Niemcy były wspierane tylko przez Turcję i Bułgarię.

Zewnętrzne i wewnętrzne uwikłania wszystkich uczest-

kową). Klęska Austro-Węgier i Niemiec oraz przeistoczenie się Rosji z potężnego, bądź co bądź, cesarstwa w bardzo słabą u swego zarania Republikę Rosyjską, umożliwiły narodzenie się lub odrodzenie w Europie środkowej i południowej wielu państw.

Odrodziła się m. in. Polska, jako II Rzeczpospolita, a próby stworzenia własnej państwowości podejmowali też Ukraińcy, którzy jeszcze przed bolszewickim przewrotem (24-26 X 1917), a tuż po abdykacji cara Mikołaja II (15 III 1917), rozpo-

Uniwersytecie Lwowskim) i animator ukraińskiego życia naukowego oraz wybitny działacz polityczny. Hymnem ustanowiono pieśń „Szczę nie wmerła Ukraina”, jaka do dziś pełni tę poczesną rolę. Napisyany w 1862 r. tekst zaczyna się identycznie z „Pieśnią Legionów Polskich” z 1797 r., która wszak do godności hymnu RP – jako „Mazurek Dąbrowskiego” – została wyniesiona dopiero w 1927 roku.

Ukraińskich ambicji nie miał zamiaru tolerować dyktator bolszewickiej Rosji W.I. Lenin. Już

Budynek obrad (w 1911 r.) Ukraińskiej Centralnej Rady. (Dziś Kijowski Dom Nauczyciela)

1000 lat między Dnieprem i Wisłą (66)

Sekretariat Ukraińskiej Centralnej Rady 1917. Stoją od lewej: Pawło Chrystiuik, Mykoła Stasiuk, Borys Martos. Siedzą: Iwan Steszenko, Chrystofor Baranowskyj, Wołodymyr Wynnyczenko, Serhija Jefremow, Symon Petlura

częli konstruktywne działania niepodległościowe.

17 III 1917 r. powstała Ukraińska Centralna Rada, która poczęła wydawać uniwersały, wpięrow nakierowane na Rząd Tymczasowy i postulujące autonomię kraju jako części państwa rosyjskiego (I i II Uniwersał), potem - po przewrocie bolszewickim - proklamujące Ukraińską Republikę Ludową jako niepodległe państwo sfederowane z Republiką Rosyjską (III Uniwersał), by wreszcie - po bezprawnym i krwawym zlikwidowaniu przez bolszewików Konstytuanty (Zgromadzenia Ustawodawczego) - ogłosić całkowitą niezależność URL (IV Uniwersał, 22 I 1918).

Pierwszym prezydentem URL został wybrany przewodniczący UCR Mychajło Hruszewski - uczone (m.in. profesor na

ogłoszenie autonomii doprowadziło do wybuchu pierwszej wojny ukraińsko-bolszewickiej, a deklaracja niepodległości została ogłoszona w trakcie intensywnych działań wojennych. Wobec słabości armii ukraińskiej, bolszewicy szybko zajęli stolicę Ukrainy - Kijów (8 II 1918), jednak na krótko, bo do 1 marca. Stało się tak dzięki sięgnięciu rządu URL po pomoc państw centralnych.

9 II 1918 r. w Brześciu państwa centralne zawarły z Ukraińską Republiką Ludową traktat pokojowy, na podstawie którego Niemcy i Austro-Węgry odstępowyły proklamowanej Ukraińskiej Republice Ludowej Chełmszczyznę i część Podlasia. Strony postanowiły też (w tajnej klauzuli dokumentu traktatowego) wyodrębnić Galicję Wschodnią, ze Lwowem i Przemyślem, jako autonomicznego kraju koronnego monarchii Austro-Węgierskiej. Poza tym traktat zawierał obietnicę pomocy militarnej dla Ukraińskiej Republiki Ludowej w zamian za milion ton zboża, które URL zobowiązywała się dostarczyć Niemcom i Austro-Węgom do końca czerwca 1918 roku. Traktat ten oznaczał uznanie państwa ukraińskiego przez państwa centralne, co wzburzyło polską opinię publiczną, gdyż odstępowywał on URL ziemie, do których pretensje ze względów historycznych i etnicznych rościli sobie Polacy. Delegacja polska do rokowań nie została dopuszczona.

3 III 1918 roku, również w Brześciu, Cesarstwo Niemieckie i Austro-Węgry (plus sojusznicy) zawarły traktat z Rosją sowiecką, w którym ta uznała, że wymienione w traktacie nowo powstałe państwa na dotychczasowym terytorium Imperium Rosyjskiego nie są związane żadnymi obowiązkami wobec niej. W kwestii ukraińskiej Rosja zobowiązała się do bezzwłocznego zawarcia pokoju z URL, wycofania z terytorium URL wojsk i zaprzestania działań przeciwko organom władzy URL.

rzystał dawny generał Armii Imperium Rosyjskiego, były adiutant Mikołaja II, Pawło Skoropadski - z poparciem Niemców dokonał on zamachu stanu i obwołał się hetmanem.

29 IV 1918 r. Skoropadski ogłosił likwidację Ukraińskiej Republiki Ludowej i proklamował powstanie Państwa Ukraińskiego (Hetmanatu). Swoje zobowiązania z Brześcia Rosja sowiecka wypełniła dopiero 12 VI 1918, kiedy to zawarła preliminarjny pokój z Państwem Ukraińskim.

Podpisanie traktatu nocą z 9/10 lutego 1918. Od lewej: gen. Brinkmann, Mykoła Lubynskyj, Mykoła Łewyckij, Ołeksandr Sewriuk, gen. Max Hoffman i Serhij Ostapenko

W trakcie rokowań pokojowych, na terytorium URL wkroczyły wojska niemieckie i austro-węgierskie. Konserwatywny rząd Cesarstwa Niemieckiego był bowiem nieprzychylnie nastawiony do rządzących w Kijowie socjaldemokratów, co wyko-

Po kapitulacji państw centralnych w listopadzie 1918 r. Skoropadski utracił protektorat militarny Niemiec, gdyż warunki zawieszenia broni, zawarte go 11 XI 1918 r. przez Niemcy z państwami Ententy, przewidywały ewakuację Armii Cesarstwa Niemieckiego z terytorium tzw.

IV Uniwersał Ukraińskiej Centralnej Rady - deklaracja niepodległości Ukrainy proklamowana 9 (22) stycznia 1918 r.

ników wielkiej wojny, jak zwano wówczas I wojnę światową, zostały chytrze wykorzystane w Rosji przez najradikalniejszych socjalistów (tzw. bolszewików) do brutalnego zagarnięcia władzy (przewrót bolszewicki zwany rewolucją październi-

Mapa Austro-Węgier 1914 r.

Delegaci Ukraińskiej Republiki Ludowej i Unii troistej podczas opracowywania porozumienia (lutu 1918)

Ober-Ostu (terytorium okupowanego w obszarze byłego imperium rosyjskiego), w tym z Ukrainy, zaś monarchia austro-węgierska rozpadła się na państwa narodowe.

Jaśnie Wielmożny Pan Hetman Catej Ukrainy Pawło Skoropadski na spotkaniu z Cesarzem Rzeszy Niemieckiej i Królem Prus Wilhelmem II w Berlinie we wrześniu 1918 roku

W tej sytuacji, 14 XII 1918, Symon Petlura i Wołodymyr Wynnyczenko przeprowadzili, przy wsparciu korpusu Strzelców Siczowych pod dowództwem płk. Jewhena Konowalca, przewrót wojskowy. Proklamowano na powrót Ukrainą Republikę Ludową, jednak już bez Centralnej

Wołodymyr Wynnyczenko - Przewodniczący Sekretariatu Generalnego Ukrainińskiej Centralnej Rady (1917), pierwszy premier Ukrainińskiej Republiki Ludowej. Po jej restytucji od 14 grudnia 1918 do 13 lutego 1919 przewodniczący Dyrektoriatu (prezydent) URL

Rady i urzędu prezydenta. Najwyższą władzę w państwie miał sprawować Dyrektoriat, początkowo pod przewodnictwem Wynnyczenki.

CDN

Adam JERSCHINA
adam.jerschina@onet.pl

ZDROWIE –ile cię trzeba cenić ten tylko się dowie, kto cię stracił

1. PROPOLIS – inaczej zwany kitem pszczelim, pochodzi z żywicy drzew lub krzewów oraz wydzieliny z gruczołów pszczoł. Zawiera wiele substancji chroniących nasze zdrowie, m. in. flawonoidy, estery, związki fenolowe, witaminy oraz mikroelementy. Szczególnie zalecany przy zapaleniu gardła, zatok oraz migdałków. Leczy choroby serca, wrzody, nieżyt żołądka, pomaga przy leczeniu miażdżycy. Dodatkowo obniża ciśnie-

Zanim sięgniesz po asortyment aptek, poznaj TRZY NATURALNE NAJSILNIEJSZE ANTYBIOTYKI

nie krwi oraz likwiduje grzyby. Sprawdza się w przypadku chorób skórnych oraz wspomaga gojenie się ran.

2. IMBIR – roślina wspomagająca odchudzanie, zawiera wiele przeciwutleniających, które radzą sobie z różnego rodzaju chorobami. Posiada działanie podobne do aspiryny, ponieważ rozrzedza krew i korzystnie wpływa na jej krążenie. Imbir to idealny środek przeciw przeziębieniom. Pomaga w leczeniu gorączki, kaszlu, prob-

lemów żołądkowych. Radzi sobie z chorobą lokomocijną, posiada właściwości detoksykacyjne i przyspiesza metabolizm, polecany jest podczas diety antynowotworowej. Imbir może także okazać się pomocny w niwelowaniu migren.

3. CZYSTEK (Cistus Incanus) - Ладанник

To zioło, któremu są przypisywane wyjątkowe właściwości zdrowotne. Picie herbaty z czystka, jest skuteczne w wal-

ce z wieloma chorobami dzięki zawartości polifenoli - silnych antyoksydantów, które mają dobroczynny wpływ na zdrowie. Czystek blokuje wzrost wszystkich rodzajów wirusów, a także, że „niszczy wirusy jelitowe i opryszczki”.

Ochronia naczynia krwionośne. Czystek wspomaga leczenie chorób gardła oraz kaszlu. Jest stosowany na biegunkę, alergię, choroby skóry w tym opryszczki oraz półpasiec. ■

Ekologia

Na zdrowotne właściwości wody ogromny wpływ ma opakowanie, butelka, w której ta woda jest przechowywana i sprzedawana. Naukowcy wykazali, że woda z plastikowych butelek jest niebezpieczna dla zdrowia. Z plastiku, którego użyto do produkcji butelek przenikają do wody różne substancje chemiczne (w tym bisfenol), spośród których niektóre są bardzo szkodliwe. Hamują one aktywność hormonów płciowych męskich i żeńskich. Wprowadzają w ten sposób zamęt w układzie hormonalnym.

Najbardziej szkodliwa jest woda lub napój z butelki plasti-

PIJ, PIJ, PIJ BRACIE PIJ?

kowej użytej po raz pierwszy, bo wtedy do płynu przenika największej substancji z plastiku. Przy kolejnych użyciach tej samej butelki zawartość toksycznych substancji coraz bardziej maleje. Napoje owocowe i mleczne sprzedawane są także w kartonowych pudełkach wyścielanych od wewnątrz warstwą plastiku, która powoduje, że dla zawartości pudełka efekt jest podobny.

Dawniej butelki szklane były wykorzystywane wielokrotnie. Przed laty szeroko funkcjonowały punkty skupu szklanych butelek. Obecnie taki recykling jest bardzo utrudniony poprzez

wysokie wymogi Sanepidu dotyczące mycia butelek. Proces mycia staje się w ten sposób bardzo drogi, dlatego punkty skupu znikają i recykling zamiera.

W Niemczech już od kilku lat odchodzi się od plastików PET (politereftalanu etylenu) i wraca do butelek szklanych. Np. wytwarzany z wody źródlanej napój WODA REDOX, sprzedawany jest wyłącznie w butelkach szklanych.

Jednak rocznie na świecie produkuje się 200 tysięcy ton butelek typu PET. Co zrobić z taką ilością odpadów? Otóż jest to jedyny surowiec, który nie

tylko można poddać recyklingowi, wielokrotnie przerabiając na nowe wyroby (np. z 35 zużytych butelek PET można wyprodukować bluzę z polaru); można również odzyskać zmagazynowaną w nim energię – wykorzystując go, jako składnik do produkcji paliw alternatywnych. Energia odzyskana z jednej tylko zużytej torby plastikowej pozwala oświetlać pokój 60-watową żarówką przez 10 minut.

Ze wstępnych badań wynika, że recyklingowi i odzyskowi energii poddano w Polsce już 30 proc. plastikowych odpadów, ale w dalszym ciągu 70 proc. z nich trafia na wysypiska.

KOS

Kawon, znany bardziej pod nazwą arbus

9 KORZYŚCI Z PLASTERKA ARBUZA CODZIENNIE

Skóra

Jeśli masz problemy ze swoją skórą, dodaj więcej arbuza do swojej diety. Witamina A zawarta w arbusie wzmocni i poprawi kondycję Twojej skóry. Twoja cera nabierze blasku, będzie świeża i nawilżona.

Serce

Arbus bogaty jest w likopen, który może poprawić funkcjonowanie serca. A ponadto witamina C, karotenoidy i potas, obniżą poziom cholesterolu i uchronią nasze serce.

Nerki

Kamica nerkowa to naprawdę bolesne doświadczenie... Arbus nam w tym pomoże, ponieważ zwiększa przepływ moczu bez dodatkowego obciążenia dla nerek!

Wzrok

Witamina A zawarta w arbusie poprawi nasz wzrok, uchroni nas przed chorobami oczu, pomoże zapobiec wszelkim zaburzeniom widzenia.

Kości

Zdrowia naszych kości jest niezwykle ważne, zwłaszcza gdy się starzejemy. Na szczęście, ar-

buz zawiera likopen i potas, który wzmocni nasze kości i stawy a także pomoże zmniejszyć ryzyko urazu lub degradacji kości.

Ciśnienie krwi

Wiele osób stara się obniżyć ciśnienie krwi poprzez dietę i ćwiczenia... Arbus zdecydowanie odgrywa tu także dużą rolę. Według specjalistów, ilość potasu i magnezu, który jest obecny w arbusie jest bardzo skuteczny w obniżeniu ciśnienia krwi.

Bóle mięśni

Jeśli uprawiasz sport, mamy dla Ciebie dobrą wiadomość. Arbus zmniejsza bóle mięśni i zwalcza stany zapalne!

Astma

Eksperti mówią, że spożywanie dużej ilości witaminy C zawartej w arbusie może zapobiec rozwojowi astmy, a dla tych, którzy już na nią cierpią, poprawić ogólny stan zdrowia płuc.

Rak prostaty

Składniki odżywcze zawarte w arbusie mogą pomóc w walce z rakiem a także zmniejszyć ryzyko zachorowania na raka poprzez swoje właściwości przeciwutleniające. ■

Warto wiedzieć

USTA ZWIERCIADŁEM DUSZY

Ludzkie wargi to najbardziej umięśniona część ciała, obsługiwana przez 16 mięśni. Usta to dwa mięśniowe fałdy zbudowane z kurczliwych włókien. Większość min wiąże się z pracą mięśni poruszających wargami. Jeśli np. jesteśmy przygnębieni, wargi rozluźniają się, dolna lekko się wysuwa i opada. Przez to twarz się wydłuża. Pogodny nastrój stawia mięśnie twarzy na baczność. Kąćki warg unoszą się w kierunku skroni. Nawet jeśli się nie uśmiechamy, dzięki uniesionym kąćkom wyglądamy sympatycznie. Choćbyśmy udawali wyluzowanych, przygryzienie dolnej wargi zdradzi napięcie.

Jeżeli spotkał nas zawód, kąćki ust opadają, ponieważ bezwiednie rozluźniają się wtedy mięśnie jarzmowe, które je unoszą. Mimowolna reakcja mięśni poruszających wargami trwa krócej niż 0,4 sekundy. To mikroekspresja, której ludzkie oko nie jest w stanie zarejestrować. Dlatego myślimy, że aktorzy cieszą się, że nie dostali Oscara, a pretendenci do korony miss zachwyca sukces koleżanki. Wystarczy jednak puścić nagranie w zwolnionym tempie, a wargi powiedzą prawdę. ■

JAK POWSTAŁ GOOGOL?

A amerykański matematyk - Edward Kasner, chcąc przyzwyczaić swego siostrzeńca do wielkich liczb, wynalazł pewnego razu googol, liczbę równą 10^{100} , a więc liczbę ze stoma zerami. Dla matematyka przyzwyczajonego do operowania nieskończonością nieduża to liczba, a jednak przekracza ona wszelkie ilości spotykane w świecie realnym i nie ma przez to większego znaczenia fizycznego.

Przypuśćmy, że cała Ziemia zbudowana jest z piasku, wówczas liczba wszystkich ziarenek będzie rzędu 10^{31} ; daleko jeszcze do googola! Zgodnie z pewną teorią astronomiczną wszechświat jest skończony i ma średnicę 10^{42} razy większą od średnicy jądra atomowego. Można by obliczyć objętość wszechświata w milimetrach sześciennych, a nawet w angstromach sześciennych (1 angstrom = 1/107 milimetra), i wtedy to dopiero przekroczyliśmy nieznacznie googol.

Googol nie odpowiada więc żadnej rzeczywistej ilości. Niczego aż tyle nie ma. Liczba 10^{100} nie przedstawia nic wyobraźnego, przekracza ona wszystko, co można policzyć lub zmierzyć na świecie. Napotyamy tu granicę między arytmetyką a fizyką. ■

RYSOWNICY POLSCY

ŁAMAŃCE JĘZYKOWE

- ❖ Trzeba trzeinę trzepać trzeiniową trzepaczką.
- ❖ Słów kształty krztuszą krtnie.

W czotówce otyłych społeczności

Polska znajduje się, niestety, na niechlubnym piątym miejscu w rankingu otyłości wśród poszczególnych krajów Europy. Ponad jedna czwarta dorosłych mieszkańców kraju ma problemy z nadwagą. Przyczyny nadwagi są wszędzie podobne, chodzi głównie o złe przyzwyczajenia żywieniowe.

Wojna jest wtedy, kiedy rząd mówi ludziom, kto jest wrogiem.
Rewolucja wybucha, kiedy ludzi sami zrozumieją, kto jest wrogiem.

Szyfr Cezara

Jeden z najstarszych sposobów szyfrowania pochodzi od Juliusza Cezara, który szyfrował swoją korespondencję z Cyncerem. Sposób ten polegał na tym, że zamiast każdej litery pisał literę występującą w alfabecie trzy miejsca dalej. Tak więc, jeśli użyjemy dzisiejszego alfabetu łacińskiego abcdefghijklmnopqrstuvwxyz - to zamiast c będziemy pisać f, zamiast g piszemy j, zamiast y piszemy b. Alfabet traktujemy cyklicznie, tzn. po ostatniej literze z następuje ponownie litera a itd.

W aptece starszy pan pyta:
- Czy mogę prosić o jedno opakowanie acidum acetylosalicynum!
- Chodzi panu o aspirynę? - dopytuje się farmaceuta.
- Właśnie. Dziękuję pani za odpowiedź. Ja nigdy nie mogę zapamiętać tej nazwy!

Szkolna wycieczka na budowie i pani mówi do dzieci:

- A teraz wszyscy zakładamy na głowy kaski! Kiedyś jeden chłopiec nie założył kasku na budowie, spadła mu cegła na głowę i wyładował w szpitalu, a była też taka dziewczynka, która założyła kask, spadła jej cegła na głowę a ona tylko uśmiechnęła się szeroko i poszła dalej.
- Proszę pani, proszę pani - krzyczy Jaś - ja znam tę dziewczynkę mieszka na naszym osiedlu! Ona nadal chodzi w tym kasku i szeroko się uśmiecha...

Kowalski siedzi na kozetce u psychoanalityka.

- Panie doktorze, wydaję mi się, że u nas w lodówce ktoś mieszka.
- Dlaczego pan tak sądzi?
- Bo żona nosi tam jedzenie.

Staruszek przychodzi do czarownika i prosi, żeby zdjął z niego kłatwę, która wisi nad nim od 50 lat. Czarownik mówi:

- Żeby coś poradzić, muszę znać dokładną treść tej kłatwy. Jak ona brzmiała?
- Jakoś tak: ... „I czynię was mężem i żoną”.

Żona dzwoni do męża:

- Kochanie, w naszym samochodzie oderwało się lustro.
- Jak to? Samo się oderwało?!
- Policjant w protokole napisał, że dachowałam...

- Jasiu, zaprowadź panów archeologów tam, skąd przyniosłeś te stare monety!

- Dzisiaj nie mogę!
- Dlaczego nie?!
- Bo dzisiaj muzeum jest zamknięte.

WARTO ZWIEDZIĆ

Pierwsze ślady osadnictwa w dorzeczu Wisły sięgają VIII wieku przed naszą erą.

Najbardziej znanym w Europie Środkowej rezerwatem archeologicznym tej epoki jest BISKUPIN. W tej świetnie zachowanej osadzie kultury łużyckiej, położonej na wyspie i otoczonej wałem, jest dziś wspaniałe muzeum archeologiczne z chatami z czasów niechrzczonej legend.

Płynąc „Diabłem Weneckim” po jeziorze Biskupińskim, zobaczymy jak dobrze chroniony był to gród, a doroczny festyn archeologiczny (trzeci tydzień września) jest okazją do aktywnego uczestniczenia w prawnie historii Polski.

Przysłowia - mądrością narodów

Co kraj to obyczaj, co rodzina to zwyczaj

- * Piękne przysłowie, które mówi nam, że każdy kraj i region, posiada swoją unikatową kulturę i tradycję w obrębie świata. Natomiast w każdej rodzinie znajdują się zwyczaje, pielęgnowane od pokoleń, niekiedy dziwne czy niezrozumiałe dla obcych.

Przysłowie jest stosowane najczęściej, kiedy zachowanie innych osób budzi w nas zdziwienie, zaskoczenie.

Kulinarne specjały z Polski

Przetwory owocowe

Polska jest liczącym się producentem owoców - dość wspomnieć truskawki, jabłka, wiśnie i śliwki. Typowo polskim i unikalnym przetworem owocowym są powidła śliwkowe. Dawniej przyrządzało się je w każdym domu na przełomie września i października z dojrzałych śliwek węgerek. Śliwki prażyło się godzinami, a nawet dniami w miedzianych kotłach aż do zupełnego odparowania i uzyskania ciemnego, prawie brązowego koloru - bez dodatku cukru. Produktem wyróżniającym kuchnię polską są także przetwory z dziko rosnących jagód.

Od wieluset lat przetwarza się je na rozmaite sposoby. Konfitura z leśnych czarnych jagód świetnie smakuje na chrupiącym kawałku pieczywa albo jako dodatek do naleśników. Z kolei borówka brusznica, popularna także w kuchni skandynawskiej, albo jarzębina idealnie komponują się z czerwonymi mięsami - choćby kaczką, gęsią albo dziczyzną.

